

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 30 czerwca 2022 r.

PS.I.431.24.2022.JA

**Pani
Elżbieta Polak
Dyrektor Domu Dziecka w Sowczycach
ul. Długa 37
46-300 Sowczyce**

Wystąpienie pokontrolne

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Dom Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach
ul. Długa 37
46-300 Sowczyce

II. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektorów

- **Joanna Antosz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierująca zespołem inspektorów,
- **Daria Grabowska** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

III. Termin kontroli

31 maja 2022 r., 3 i 6 czerwca 2022 r.

IV. Zakres kontroli

- ocena standardu opieki i wychowania w placówce,
- ocena standardu usług w placówce w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych wychowanków,
- przestrzeganie praw dziecka,
- kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce stosownie do art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie** ocenia się działalność Dom Dziecka w Sowczycach w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości i uchybienia. Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli opisanych w części VI wystąpienia w zakresie podstaw prawnych i organizacji placówki, w części VI pkt. 1, w podpunkcie 1.3 oraz stwierdzonych uchybieniach i nieprawidłowościach wyszczególnionych w VII części wystąpienia.

VI. Ustalenia kontroli

Dom Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach z 14 miejscami socjalizacyjnymi prowadzony jest na podstawie decyzji Wojewody Opolskiego nr 1/2010 z dnia 1 października 2010 r., zmienionej decyzjami nr 10/2017 z dnia 28 sierpnia 2017 r., nr 30/2019 z dnia 23 lipca 2019 r., nr 5/9423.2.5.2020 z dnia 30 grudnia 2020 r zezwalającej Staroście Oleskiemu na prowadzenie placówki na czas nieokreślony.

Dom funkcjonuje na podstawie Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały nr XXII/145/2020 z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach.

Szczegółowe zadania, organizację oraz zakres sprawowanej opieki określa Regulamin Organizacyjny Domu Dziecka im. Marii Konopnickiej w Sowczycach, stanowiący załącznik do uchwały Nr 77/212/2020 Zarządu Powiatu w Oleśnie z dnia 30 grudnia 2020 r.

Z zapisów treści regulaminu, w części IV Struktura Organizacyjna, w § 16 ust. 2 pkt 1 lit c) wynika, że „w placówce funkcjonuje pracownik socjalny”, niemniej z uwagi na to, że pracownik socjalny nie jest zatrudniony w placówce powyższy zapis wymaga aktualizacji.

Z regulaminu wynika, że Dyrektor kieruje Domem i reprezentuje go na zewnątrz oraz jest pracodawcą dla zatrudnionych pracowników.

W dniu kontroli w placówce przebywało 13 wychowanków, spośród których 3 przebywało w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, 3 w Specjalnych Ośrodkach Szkolno Wychowawczych.

W okresie objętym kontrolą placówkę opuściło 3 wychowanków, w tym:

- 1 z uwagi na usamodzielnienie się,
- 1 powrócił do domu rodzinnego,

- 1 został umieszczony w rodzinie zastępczej.

1. Ocena standardu opieki i wychowania w placówce, w tym w zakresie prowadzenia dokumentacji:

- 1.1. osobowej wychowanków**
- 1.2. indywidualnej wychowanków**
- 1.3. prowadzonej przez specjalistów**

W celu dokonania oceny standardu opieki i wychowania w placówce kontroli poddano dokumentację osobową i indywidualną 5 wychowanków (wybranych losowo), dokumentację prowadzoną wszystkich wychowanków przez pedagoga. Ponadto przeprowadzono analizę protokołów zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji wszystkich dzieci.

Ad. 1.1.

Dokumentacja osobowa wychowanków zawierała:

- postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- postanowienia sądu o umieszczeniu wychowanków w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych,
- skierowania dziecka do placówki,
- akty urodzenia dziecka,
- dokumentację medyczną dziecka, w tym m.in. wypisy z leczenia szpitalnego, skierowania do poradni specjalistycznych,
- opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- dokumentację szkolną dziecka,
- dokumentację dotyczącą urlopowania dziecka do domów rodzinnych,
- korespondencję z sądem, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym.

Ustalono, że spośród wszystkich wychowanków 4 dzieci miało uregulowaną sytuację prawną i zostało zgłoszonych do adopcji, w tym w przypadku 2 dzieci decyzją ośrodka adopcyjnego odstąpiono od procedury adopcji, natomiast 2 dzieci, które ukończyło 13 lat złożyło oświadczenie o braku zgody na adopcję zgodnie z art. 118 ustawy z dnia z dnia Kodeks rodzinny i opiekuńczy 25 lutego 1964 r. (Dz. U z 2020 r. poz. 1359). Rodzice pozostałych wychowanków mają ograniczone prawa rodzicielskie.

W okresie podlegającym kontroli nie zachodziła konieczność zastosowania art. 100 ust. 4a ustawy stanowiącego o konieczności złożenia przez dyrektora

placówki wniosku do sądu wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń opiekuńczych celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny.

W placówce prowadzona jest ewidencja dzieci, która informacje wyszczególnione w § 17 ust. 5 rozporządzenia.

Ad. 1.2.

Dla każdego wychowanka, stosownie do zapisów § 14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, niezwłocznie po przyjęciu do placówki, sporządzano diagnozę psychofizyczną dziecka, która uwzględniała analizę:

- mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym,
- przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój dziecka,
- relacji dziecka z najbliższym otoczeniem,
- rozwoju dziecka.

Diagnoza zawierała odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania do pracy pedagogiczno-terapeutycznej z dzieckiem, pracy z rodziną dziecka, rodzaju działań przygotowujących wychowanka do umieszczenia w rodzinie zastępczej, do usamodzielnienia, co jest zgodne z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720).

Stosownie do zapisów § 15 rozporządzenia wychowawca, kierujący procesem wychowawczym, niezwłocznie po zapoznaniu się z diagnozą psychofizyczną dziecka i w oparciu o dokumenty zgromadzone na temat wychowanka opracowywał plan pomocy dziecku, który określał cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka. Plany uwzględniały powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia.

Plany pomocy były modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z § 15 ust. 5 rozporządzenia.

Zgodnie z § 17 pkt 2 rozporządzenia, w placówce prowadzone są karty pobytu dziecka. Karty są uzupełniane raz w miesiącu i zawierają informacje na temat funkcjonowania dziecka w sferach:

- relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi,
- funkcjonowania społecznego dziecka w placówce i poza nią,
- przebiegu kontaktów ze szkołą,
- rozwoju dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego wychowanka i samodzielności,
- stanu zdrowia dziecka,
- szczególnych potrzeb dziecka i znaczących wydarzeniach w jego życiu,
- współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka, rodziny, w tym z asystentem rodziny.

Stosownie do art. 135 ustawy, w placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Okresowe oceny odbywają się nie rzadziej niż co pół roku i dokonywane są w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- monitorowania procedur adopcyjnych u dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Po dokonaniu oceny, zespół formułował na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce, który był przesłany do sądu rodzinnego zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy.

Analiza protokołów zespołu wskazuje, że w posiedzeniach uczestniczyli wychowawcy i specjaliści, a także rodzice, przedstawiciele instytucji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, stosownie do zapisów art. 137 ust. 1 ustawy.

Ad. 1.3.

Pedagog oprócz diagnozy prowadzi także arkusze badań i obserwacji pedagogicznych, niemniej **arkusze nie są prowadzone dla wszystkich dzieci tylko dla 5 dzieci, wymagających wsparcia, objętych opieką pedagogiczną, co jest niezgodne z § 17 pkt 3 rozporządzenia.**

Pedagog prowadzi karty udziału dla 5 dzieci wymagających wsparcia w zajęciach specjalistycznych. W kartach zapisuje terminy spotkania i odnotowuje ich przebieg. Z kart wynika, że zajęcia są prowadzone w zależności od potrzeb dziecka, średnio od 1 do 3 razy w miesiącu.

Dodatkowo pedagog prowadzi pedagogizację rodziców. Z zapisów w aktach prowadzonych przez pedagoga wynika, że organizuje rodzicom spotkania w placówce, udziela porad indywidualnych, prowadzi rozmowy wspierające oraz pogadanki.

2. Ocena standardu usług w placówce.

- 2.1. Zapewnienie dzieciom pokoi mieszkalnych, nie większych niż 5-osobowych, właściwie oświetlonych i wyposażonych, łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych, miejsca do nauki oraz wspólnej przestrzeni mieszkalnej, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku.**
- 2.2. Ocena zaspokajania potrzeb bytowych wychowanków, w tym zapewnienia wychowankom:**
 - 2.2.1. Wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia, dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów oraz miejsca do przygotowywania posiłków i obróbki żywności.**
 - 2.2.2. Dostępu do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze, wyroby medyczne oraz środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego, dostępu do zajęć terapeutycznych.**
 - 2.2.3. Wyposażenia w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny oraz przedmioty osobistego użytku.**
 - 2.2.4. Dostępu do nauki, pomocy w nauce, szczególnie przy odrabianiu zadań domowych, w tym poprzez udział w zajęciach wyrównawczych i kompensacyjnych; opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się szkoła, pokrycia kosztów dojazdów do szkoły.**
 - 2.2.5. Wyposażenia w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci do 5 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8 % kwoty określonej w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. kwoty 1131 zł (od dnia 1.06.2021 r.).**
- 2.3. Zapewnienie dzieciom właściwej opieki odpowiadającej ich potrzebom oraz rodzajowi prowadzonych zajęć.**

2.4. Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa wychowankom w godzinach nocnych.

Ad. 2.1.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Sowczycach mieści się na I piętrze budynku pałacu w Sowczycach. W placówce znajduje się 1 pokój jednoosobowy, 5 pokoi dwuosobowych oraz 1 pokój 3 osobowy. Pomieszczenia te są właściwie oświetlone, wyposażone w niezbędne meble zapewniające przechowywanie rzeczy osobistych: łóżka, szafki nocne, szafy oraz biurka, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Pokoje wyposażone są zabawki, maskotki, książki oraz sprzęt grający.

Do dyspozycji dzieci jest łazienka, która zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, umożliwi korzystanie z niej w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Łazienka wyposażona jest w 3 kabiny prysznicowe, 3 umywalki i 2 toalety. W placówce znajduje się miejsce do prania (pralka i suszarka) i suszenia rzeczy osobistych.

Stosownie do zapisów § 18 ust. 3 pkt 3, 5 rozporządzenia w lokalu znajdują się pomieszczenia do wypoczynku oraz nauki, stanowiące wspólną przestrzeń mieszkalną, będące miejscem spotkań, wypoczynku oraz nauki. Znajdują się w niej meble wypoczynkowe, stoliki, telewizory oraz komody z książkami i gramami, zabawkami. Dzieci mogą uczyć się też w swoich pokojach przy biurkach.

Ponadto w Domu znajduje się, zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia kuchnia z miejscem do przygotowywania posiłków, zapewniające odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności. Ponadto Dom posiada: zmywalnię, pomieszczenie do przechowywania warzyw, owoców oraz do ich obróbki, magazyn do przechowywania żywności oraz jadalnię z dużym stołem i odpowiednią ilością krzeseł dla wszystkich dzieci.

Do całodobowej dyspozycji dzieci jest aneks kuchenny, urządony według projektu dzieci, wyposażony w niezbędne sprzęty AGD, naczynia kuchenne, garnki i sztucce.

Do organizacji zabaw ruchowych, dyskotek, spotkań w większym gronie przeznaczony jest duży salon – świetlica. Ponadto dzieci mają możliwość korzystania z boiska, placu zabaw oraz przyrządów do ćwiczeń zamontowanych na terenie placówki, na świeżym powietrzu.

W placówce znajduje się odrębne pomieszczenie do spotkań z rodzinami czy znajomymi dzieci.

Ad.2.2.1.

W placówce przygotowywane są przez kucharkę posiłki dla wychowanków. Z analizy jadłospisów jak i z rozmów kierowanych z wychowankami wynika, że każdego dnia dzieci otrzymują 5 posiłków (I i II śniadanie, dwudaniowy obiad, podwieczorek i kolację). Posiłki są urozmaicone i smaczne. W przerwie między posiłkami, wychowankowie mogą przygotować sobie jedzenie z produktów dostępnych w lodówce w kuchni.

Placówka wyposażona jest w jadalnię, w której rozmieszczone są stoliki i krzesła dla wszystkich dzieci. Znajdują się tam również witryny na użytkowane przez dzieci naczynia.

Ad.2.2.2.

W placówce przebywa 1 wychowanek wymagający stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Dla wychowanka przygotowywane są odrębne posiłki (z zasadami zdrowego żywienia, dieta bogatoresztkowa), uwzględniające stosowne zalecenia lekarza, co jest zgodnie z wymogiem określonym w § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

W rozmowach kierowanych dzieci poinformowały kontrolujących, że leki są przechowywane poza ich zasięgiem i wydawane przez wychowawców. W placówce prowadzony jest „zeszyt leków”, w którym odnotowywane są wszystkie leki podawane dzieciom.

Dzieci potwierdziły, że są pod kontrolą lekarza pierwszego kontaktu i stomatologa oraz mają zapewniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, stosownie do zapisów § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. W placówce zatrudniona jest pielęgniarka, która w zależności od potrzeby dziecka towarzyszy wychowankom przy wizytach i kontrolach lekarskich, pilnuje terminów badań. Pielęgniarka prowadzi dla każdego wychowanka dokumentację medyczną, która na bieżąco uzupełniana jest o zaświadczenia lekarskie, wyniki badań, karty leczenia szpitalnego, informacje o zalecanych przez lekarza dla dzieci lekach czy inne ważne dokumenty związane z leczeniem.

Wychowankowie mają zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych a także terapeutycznych i rewalidacyjnych prowadzonych w szkołach oraz w Placówce.

Ad.2.2.3.

Z analizy kart odzieżowych prowadzonych dla każdego dziecka, a także z rozmów kierowanych wynika, że placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6a rozporządzenia, zapewnia im odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Z rozmów z dziećmi wynika, że są zaopatrywane w odzież na bieżąco, w zależności od potrzeby.

Dzieci mają zapewnione wszystkie produkty niezbędne do higieny osobistej zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.

Ad.2.2.4.

Stosownie do zapisów § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, wszystkie dzieci są zaopatrzone w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Z rozmów z wychowankami wynika, że w czasie pandemii dzieci miały dostęp do komputerów oraz zagwarantowaną pomoc wychowawców . Każdy z wychowanków posiada laptop lub tablet.

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia placówka pokrywa koszty pobytu wychowanków w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

Placówka pokrywa koszty dojazdu wychowanków do i ze szkół stosownie do zapisu § 18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia.

Ad.2.2.5.

Z analizy kontrolowanej dokumentacji wynika oraz na podstawie przeprowadzonych rozmów kierowanych z wychowankami ustalono, że wszystkie dzieci otrzymują co miesiąc kieszonkowe w różnych wysokościach. W badanym okresie kieszonkowe było wypłacane zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w wysokości nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Prowadzony jest zeszyt przydziału kieszonkowego, z którego wynika jaką kwotę otrzymuje wychowanek w danym miesiącu. Kwota jest ustalana przez Dyrektora placówki na spotkaniach i przekazywana wychowankom co miesiąc, w terminie do 30 dnia każdego miesiąca. Kieszonkowe jest regulowane i przyznawane wg ustalonych przez wychowanków kryteriów, opracowanych podczas prac w ramach samorządności.

Ad.2.3.

Na podstawie rozmów z dziećmi i dyrektorem Domu stwierdzono, że liczba dzieci pozostających pod opieką 1 osoby pracującej z dziećmi w placówce,

stosownie do zapisów § 10 ust. 1 rozporządzenia odpowiada potrzebom dzieci i rodzajowi prowadzonych zajęć.

Ad.2.4.

Zgodnie z zapisem § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia, opiekę nocną w placówce ustala się na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka. W nocy opiekę sprawuje 1 osoba pracująca z dziećmi. W rozmowach kierowanych wychowankowie potwierdzili, że wychowawca w trakcie godzin nocnych dokonuje obchodów pokoi dzieci, co jest zgodne z § 12 ust. 2 rozporządzenia, a także zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia opieka ta sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór.

Stosownie do § 16 ust. 1 rozporządzenia, wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci.

3. Ocena przestrzegania praw dziecka w placówce, w tym prawa do:

- 3.1. Nauki**
- 3.2. Informacji**
- 3.3. Swobody wypowiedzi**
- 3.4. Ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem**
- 3.5. Prywatności**
- 3.6. Wolności religijnej**
- 3.7. Czasu wolnego i wypoczynku**
- 3.8. Zrzeszania się w samorząd**
- 3.9. Zabezpieczenia podstawowego standardu życia.**

Prawa dziecka badano na podstawie rozmów kierowanych oraz anonimowych ankiet przeprowadzonych z 7 wychowankami w wieku od 11 do 17 lat.

Ad. 3.1.

Z rozmów z dziećmi wynika, że otrzymują pomoc i wsparcie w nauce ze strony wychowawców w placówce i nauczycieli w szkole. Dzieci mogą uczyć się wspólnie w świetlicy lub indywidualnie w pokojach. Wychowankowie umieszczeni w ośrodkach wychowawczych i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych realizują naukę na ich terenie.

Ad. 3.2.

Z ankiet i rozmów z wychowankami wynika, że wszyscy znają swoje prawa i obowiązki. Potrafili wskazać za jakie zachowania mogą zostać ukarani, a za jakie nagrodzeni. Wymieniane przez wychowanków rodzaje kar stosowanych

w placówce pokrywały się z katalogiem kar wymienionych w regulaminie praw i obowiązków.

Obowiązujący system kar, 6 na 7 ankietowanych uważa za sprawiedliwy. Natomiast w rozmowach kierowanych wszyscy uznali, że system ten jest sprawiedliwy. Ankietowani znają swoją sytuację prawną. Z rozmów z dziećmi wynika, że o swojej sytuacji rodzinnej są informowane przez Dyrektora, wychowawców, pedagoga, opiekunów prawnych albo samych rodziców. Dzieci znają też rodzaj dokumentacji prowadzonej w placówce.

Ad. 3.3.

Z ankiet wynika, że 6 z 7 dzieci potwierdziło, że mogą mieć „własne zdanie”, a wychowawcy słuchają ich opinii na różne tematy. W rozmowach wszystkie dzieci potwierdziły, że ich zdanie jest brane pod uwagę w sytuacjach gdy ich opinia różni się od zdania wychowawcy i mogą swobodnie o tym powiedzieć w ich obecności.

Ad.3.4.

Na pytanie ankiety „czy zdarzyło się, że poczułeś się poniżony, upokorzony”, wszyscy badani odpowiedzieli przecząco. Wychowankowie twierdzą, że nie byli świadkami poniżających zachowań względem innych dzieci.

W rozmowach wychowankowie twierdzą, że w przypadku jakichś zawsze problemów mogą liczyć na wychowawców i pedagoga i rodzinę.

Podczas rozmów dzieci twierdziły, że traktowane są z szacunkiem, bierze się pod uwagę ich opinie i poglądy. Podkreślały, że między nimi a personelem placówki istnieją pozytywne, bezpieczne relacje oparte na szacunku.

Wychowankowie w rozmowach podkreślają, że kadra stara się wszystkich traktować jednakowo, a ewentualne różnice w sposobie traktowania zależą od wieku dziecka i jego zachowania. Osobom młodszym mniej wolno, również wychowankowie łamiący zasady otrzymują kary regulaminowe.

Ad. 3.5.

Z rozmów kierowanych wynika, że szanowana jest tajemnica korespondencji.

Wszystkie dzieci podkreślały, że poufne rozmowy są prowadzone z zachowaniem dyskrecji. W placówce szanuje się prywatność wychowanków. Mają oni prawo posiadać własne, osobiste przedmioty, które są nienaruszalne przez innych. Dzieci mają prawo do zapraszania do placówki kolegów oraz członków rodziny, a także do ich odwiedzania. Wychowankowie mogą również swobodnie dysponować swoim kieszonkowym.

Ad. 3.6.

Dzieciom w placówce zapewnia się możliwość uczestnictwa w mszach w kościele. W trakcie rozmów podkreślili, że szanowane jest ich prawo do wychowywania w wierze zgodnie z wolą ich samych i ich rodziców. W placówce obchodzi się święta, dzieci są przygotowywane także chrztu, komunii czy bierzmowania.

Ad. 3.7.

Z rozmów z dziećmi wynika, że mogą swobodnie dysponować swoim czasem wolnym. Starsi mają możliwość samodzielnego wychodzenia poza teren placówki, po wcześniejszym wypisaniu się. W rozmowach kierowanych dzieci podkreślały, że mogą rozwijać swoje zainteresowania. Uczestniczą też w wyjazdach i wycieczkach organizowanych zarówno przez placówkę jak i szkoły. W placówce obchodzone są również urodziny. Dzieci mogą zaprosić na te uroczystość osoby bliskie.

Ad. 3.8.

W placówce funkcjonuje samorząd wychowanków. Dzieci wybierają swojego przedstawiciela, który prezentuje ich oczekiwania i propozycje na forum całego samorządu. Przedstawiciele samorządu są wybierani w tajnych, demokratycznych wyborach. Przedstawiciele samorządu wraz z opiekunem tworzą na dany rok plan pracy samorządu, w którym określone są planowane zadania formy ich realizacji oraz przewidywane terminy.

Ad. 3.9.

Wychowankowie mają odpowiednią odzież, stosowną do wieku, pół roku. Dla każdego dziecka prowadzona jest karta odzieżowa, w której odnotowuje się jej zakup. W rozmowach dzieci podkreślały, że same decydują o zakupie odzieży lub proszą o pomoc wychowawcę. Z rozmów kierowanych wynika, że środki czystości i środki higieniczne są do stałej dyspozycji dzieci.

4. Kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce.

W Domu Dziecka w Sowczycach zatrudnionych jest dyrektor, 3 wychowawców oraz pedagog.

Dyrektor legitymuje się tytułem zawodowym magistra na kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, stosownie do wymogu art. 97 ust. 3 pkt 1a oraz posiada co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, co jest zgodne z art. 97 ust. 3 pkt 2.

Wszyscy wychowawcy posiadają kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 ustawy i legitymują się wykształceniem wyższym na kierunku pedagogika odpowiednio w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz pedagogiki opiekuńczej i pracy socjalnej.

Pedagog posiada studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika oraz studia podyplomowe na kierunku pedagogika w specjalności pedagogika opiekuńcza i terapia pedagogiczna, co jest zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Ustalono, że w aktach osobowych dyrektora, wychowawców oraz pedagoga brak było oświadczeń wymaganych art. 98 ust. 3 pkt 1,2 ustawy, niemniej pisemne oświadczenia pracowników stwierdzające spełnianie kryteriów określonych w wyżej przywołanym przepisie uprawniające do wykonywania zawodu zostały złożone w dniu kontroli.

W myśl art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy pracownicy nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do pracy na danym stanowisku.

Ponadto wszyscy pracownicy zostali zweryfikowani w rejestrze sprawców na tle seksualnym co jest zgodne z art. 21 ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 152).

VII. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

W trakcie kontroli stwierdzono **nieprawidłowość** polegającą na **nie prowadzeniu arkuszy badań i obserwacji pedagogicznych u wszystkich wychowanków placówki, co jest niezgodne z § 17 pkt 3 rozporządzenia.**

W trakcie kontroli stwierdzono **uchybiecie**, polegające na **nie dostosowaniu treści Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Sowczycach w zakresie stanowisk pracy funkcjonujących w placówce pracowników.** Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 197 d ust. 6 i 7 ustawy odrębnym pismem.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości jest niewłaściwe stosowanie przepisów oraz niewystarczający nadzór Dyrektora placówki nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami.

Brak prowadzenia arkuszy badań i obserwacji pedagogicznych u wszystkich wychowanków placówki skutkuje ograniczoną wiedzą o ich funkcjonowaniu, podejmowaniem nieadekwatnych działań w stosunku do wychowanków oraz brakiem efektywnej, spójnej pracy na rzecz dziecka.

Nie dostosowanie treści Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Sowczycach w zakresie stanowisk pracy zatrudnionych w placówce pracowników skutkuje przedstawianiem nierzetelnej informacji o funkcjonowaniu jednostki.

Za powstałą nieprawidłowość i uchybienie odpowiedzialność ponoszą:

- 1) Zarząd Powiatu w Oleśnie w zakresie nie dostosowania treści Regulaminu Organizacyjnego Domu Dziecka w Sowczycach w zakresie stanowisk pracy aktualnie funkcjonujących w placówce pracowników
- 2) Dyrektor Domu Dziecka w Sowczycach w zakresie braku prowadzonych arkuszy badań i obserwacji pedagogicznych u wszystkich wychowanków placówki.

VIII. Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli stwierdzono, że Dom Dziecka w Sowczycach:

- 1) funkcjonuje na podstawie zezwolenia Wojewody Opolskiego, posiada statut, z którego wynika, że placówka jest prowadzona jako placówka z miejscami socjalizacyjnymi;
- 1) posiada regulamin organizacyjny, w którym nie dostosowano treści w zakresie stanowisk pracy aktualnie funkcjonujących w placówce pracowników;
- 2) zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich potrzeby emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, społeczne, religijne i bytowe;
- 3) realizuje plany pomocy dziecku oraz prowadzi dokumentację w tym m.in. karty pobytu wychowanków;
- 4) prowadzi karty udziału wychowanka w zajęciach prowadzonych przez pedagoga; realizuje plany pomocy dziecku oraz prowadzi pozostałą dokumentację wymaganą rozporządzeniem, tj. diagnozy psychofizyczne wychowanków, karty pobytu wychowanka w placówce. Natomiast arkuszy obserwacji pedagogicznych nie sporządza się dla wszystkich wychowanków;
- 5) zapewnia dzieciom pokoje mieszkalne nie większe niż 5-osobowe właściwie oświetlone i wyposażone, miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych,

miejsce do nauki oraz wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku;

- 6) zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia, dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów oraz miejsce do przygotowywania posiłków, przechowywania i obróbki żywności;
- 7) zapewnia dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenie w produkty lecznicze, wyroby medyczne oraz dostęp do zajęć terapeutycznych;
- 8) wyposaża w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny oraz przedmioty osobistego użytku;
- 9) zapewnia dostęp do nauki, pomoc w nauce, w tym poprzez udział w zajęciach wyrównawczych i kompensacyjnych;
- 10) ponosi opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się szkoła, pokrywa koszty dojazdów do szkoły;
- 11) wyposaża wychowanków w kwotę pieniężną do własnego dysponowania;
- 12) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi oraz podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 13) zatrudnia kadrę merytoryczną, która spełnia kwalifikacje określone ustawą;
- 14) przestrzega wszystkie prawa dziecka;
- 15) dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej w zakresie określonym w art. 136 ustawy i w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy;
- 16) umożliwia udział w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka rodzicom biologicznym nie pozbawionym władzy rodzicielskiej oraz osobom wymienionym w art. 137 ust. 1 i ust. 2 ustawy;
- 17) informuje sąd o zasadności dalszego pobytu wychowanka w placówce.

IX. Zalecenia pokontrolne

Z uwagi na stwierdzoną nieprawidłowość, stosownie do art. 197d ust. 1 ustawy

zalecam:

prowadzenie arkuszy badań i obserwacji pedagogicznych dla wszystkich wychowanków placówki zgodnie z § 17 pkt 3 rozporządzenia.

Pouczenie

Stosownie do § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym: wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Umotywowane zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Wojewody Opolskiego.

Ponadto na podstawie art. 122 w związku z art. 186 pkt 3a ustawy, proszę o przesłanie informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych **w terminie 30 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

Inspektor Wojewódzki

Joanna Antosz

Inspektor Wojewódzki

Daria Grabowska

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Do wiadomości

1. Pan Roland Fabianek
Starosta Oleski
ul. Pieloka 21, 46-300 Olesno